

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

8. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

26. ÚNORA 2023

Z obsahu:

O pravé duchovní útěše

Katecheze papeže
Františka
při generální audienci
30. listopadu 2022
na Svatopetrském
náměstí v Římě
- strana 2 -

Svatý Gabriel Possenti

Libor Rösner
- strana 4 -

Z dopisů sv. Gabriela Possentiho

- strana 4 -

Půst v životě svatých

Fra Slavko Barbarić
- strana 6 -

Celosvětová síť modlitby s papežem

- strana 7 -

Sedm hřebů do rakve duše

Arcibiskup F. J. Sheen
- strana 8 -

Maminka Markéta (5) Život matky Dona Boska

Teresio Bosco
- strana 12 -

Svatý Gabrieli Possenti, oroduj za nás!

O pravé duchovní útěše

Katecheze papeže Františka při generální audienci
30. listopadu 2022 na Svatopetrském náměstí v Římě

Drazí bratři a sestry, dobré ráno! Pokračujeme v úvahách o rozlišování a zejména o duchovní zkušenosti zvané „útěcha“, o které jsme mluvili minulou středu, a ptáme se: Jak rozpoznáme pravou útěchu? To je velmi důležitá otázka pro dobré rozlišování, abychom nebyli při hledání svého pravého dobra oklamáni.

Některá kritéria můžeme najít v úryvku z *Duchovních cvičení* svatého Ignáce z Loyoly: „Je-li v myšlení všechno dobré,“ říká svatý Ignác, „je-li začátek, prostředek a konec zcela dobrý, klonící se ke všemu dobrému, tak je to znamením dobrého anděla. Když však někdo v průběhu svých myšlenek skončí u nějaké špatné nebo rozptylující věci nebo u něčeho mé-

ně dobrého, než co si duše předtím předsevzala vykonat, nebo když to duši oslabuje a znepokojuje tím, že jí to odnímá mír, klid a pokoj, který předtím měla, tak je to zřejmým znamením, že to pochází od zlého ducha.“ (č. 333) Je totiž pravda, že existuje pravá útěcha, ale existují i útěchy nepravé. A k tomu potřebujeme dobře pochopit cestu útěchy: Kudy vede a kam mě vede? Pokud mě to vede k něčemu, co není dobré, pak ta útěcha není autentická, je takřikajíc falešná.

Jedná se o cenné indikace, které si zaslouží krátký komentář. Co znamená, že

Pokračování na str. 13

Budete jako bohové. Takovému příslibu lze jen stěží odolávat... Dáblovo pokušení není jen vzpomínkou na minulost v ráji, kdy Eva a Adam podlehli jeho svodům. Dábel existuje i dnes a pokouší každého z nás – tím více, čím blíže jsme Pánu Bohu, na něhož on žárli způsobem nadpřirozeným, lidsky nepředstavitelným. Že se máme mít před pokušeními na pozoru, dobře víme, ale zkusme si zase jednou projít celou historií d'áblovy „rajské lsti“, jak nám ji nabízí dnešní liturgická čtení. Možná překvapivě zjistíme, že jsme ve své bdělosti vůči d'áblovým lžím v něčem polevili, že jsme už i zapomněli na něco, čím nás d'ábel vždy nachytá, takřikajíc „naladí na svou strunu“...

Velmi dobře nám k takové hloubkové kontrole stavu našeho svědomí, naší duše poslouží následující stránky Světa. Zvláště užitečná je katecheze arcibiskupa Fultona J. Sheena o sedmi hřebech do rakve duše čili o sedmi hlavních hříších. (str. 8-11) Text nikoliv zcela neznámý, leč natolik jasný a nekompromisní v odhalení toho, jak se d'áblovo semínko zúrodňuje v lidské duši – byla by velká škoda, kdyby arcibiskupova slova zůstala ležet ladem. Také on začíná tím „Budete jako bohové“, což je naprosto logické, jelikož právě pýcha je matkou všech ostatních hříchů. Konečně, zamysleme-li se aspoň trochu nad definicí hříchu – vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího – je nám naprosto zřejmé, že se zde nejedná o nic

Editorial

menšího než o touhu v daném okamžiku být jako Bůh.

Neměli bychom rovněž přehlédnout, že ruku v ruce s touhou být roven Bohu jde také touha mít to, co mají druzí, a často i neochota druhému dopřát něco ze sebe – snad i ze svého nedostatku. Kam se vytrácí v takových případech přikázání lásky k bližnímu? Chci-li dokázat Pánu Bohu svoji lásku, mohu tak snadno učinit také skrze svoji lásku k bližnímu, jenž je stejně tak milovaným Božím dítětem jako já, protože máme všichni jediného Otce Stvořitele.

Je proto důležité zkoumat sama sebe, odhalovat dobré i špatné stránky svého já, poznávat cestičky, kterými chodí d'áblovy lsti a zakořeňují se v duši. A čím více budu poznávat sama sebe, tím více budu pociťovat potřebu Boha, a tím více ho budu nacházet ve svém životě, ve své duši. Mnoho komplikací v životě je způsobeno právě tím, že člověk málo zná sama sebe...

Doba postní a postní praxe světců (str. 6-7) nám pak připomínají, slovy sv. Lva Velikého, že „modlitba postu je příjemná Bohu a strašná satanu“. Půst totiž přispívá nejen k naší vlastní spáse, ale i ke spáse bližního. Je zde však nutné rozlišit podstatnou skutečnost: Půst sám o sobě ještě není zárukou onoho prospěchu pro duši (pomineme-li prospěš-

nost tělu), pokud člověk vyhoví ostatním svým žádostem. To mějme vždy na paměti, když se budeme postit, aby nešlo jen o formální úkon, ale aby půst v sobě zahrnoval i touhu a snahu nemít zalíbení v jakémkoliv hříchu, abychom nedovolili na jiném poli dát vzrůst své zálibě, své vášni. V takovém případě se totiž účinek postu vzhledem ke spáse duše snižuje, ba nemusí být žádný. Má-li tedy půst být vhodným prostředkem pomáhajícím ke spáse duše, musí být spojen s touhou v ničem nehrěšit...

„Být jako Bůh“ nemusí být vždy nutně spojeno s pyšným postojem, ale může naopak znamenat vzít na sebe pokoru, s níž se Kristus obětoval za naši spásu. Tedy pokoru, která nás povede k plnění Božích přikázání a k přijetí své plné závislosti na Bohu. Může to být rovněž osobní varianta touhy reagovat na dění v našem životě způsobem, jakým reagoval Pán Ježíš při svém hlásání Božího království. V životní realitě to znamená mj. rozhodně odporovat d'áblovým pokušením a tvrdě říci: „Odejdi, satane!“ Vidíme tedy, že rozhodující je, kudy a kam nás vedou naše myšlenky přecházející v činy...

Spolu se sv. Gabrielem Possentim (str. 4-5) si vezměme za svou Pomocnici na této cestě spásy Pannu Marii. Neboť jestliže ona nad námi bdí, budeme spaseni, a jestliže ji opustíme, jsme ztraceni. Tak praví svatí a není důvod jim nevěřit...

Útočiště hříšníků, oroduj za nás!

Daniel Dehner

Aby ses mohl dnes setkat s Pánem, musíš poprosit Ducha Svatého, aby tě podobně jako jeho zavedl do pouštní samoty, kam se Ježíš uzavřel na čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Pokloň se Duchu Svatému a pros jej, aby prohloubil tvou víru v jeho trvalou přítomnost a působení a naučil tě vnímat jeho hlas, jak ti to svým příkladem ukazuje sám Boží Syn.

Ježíš se odebral na poušť, aby zde strávil delší čas o samotě, ale také o hladu a žízni. Proč se k tomu rozhodl? Chystá se na své velké poslání nejen jako Bůh, ale také jako člověk. Chce ti svým dobrovolným postem dát názorný příklad, jak je třeba postupovat, aby duch dokázal ovládnout to, co je tělesné, a naučil se řídit se nikoliv hlasem těla, ale hlasem Ducha. Uvědom si se zahanbením, jak ses dosud bál ticha a samoty, jak jsi dával spíše přednost svému pohodlí a podřizoval se tomu, co sis měl s Boží pomocí podrobit. Abys mohl být hlasatelem Božího království, potřebuješ duchovní sílu, která se upevňuje v sebekázni a samotě. Nenechej se oklamat, že něco takového už dnes neplatí. Přesvědčíš se o tom, jestliže vytrváš a staneš se svědkem duchovního zápasu, který musel podstoupit sám Pán.

Ježíšovy exercicie vyprovokovaly Satanovu pozornost. Nepřítel všeho dobrého dokáže velmi dobře vytušit, kdykoliv se někdo připravuje k dílu, které by mohlo ohrozit jeho zájmy. Nesmíš se divit, že lstivě proniká i tam, kde ses chystal prodlévat v samotě jen se svým Bohem. Ježíš dopouští, aby ho Zlý pokoušel. Jeho dnešní vystoupení tě má přesvědčit nejen o **skutečné osobní existenci Satana** a ukázat ti také jeho lstivost a proľhanost.

Pokušitel dovedně využívá aktuální situace. Aby zmařil plody postu a odříkání, snaží se lákavým obrazem vyvolat žádostivost. Nezažil jsi již nejednou tuto jeho taktiku? Protože mu vadí cesta, kterou chceš nastoupit, přichází s představami, které mají probudit tvůj nepokoj a napětí, aby se ti tvá trpělivost a vytrvalost stala nesnesitelnou, a tak se mu podařilo zmařit tvůj dobrý záměr. Připomeň si však také, že kdykoliv jsi mu třeba jen trochu uvěřil, nabízené uspokojení ti přineslo spíše znechucení a rozčarování a připravilo tě o sílu k novému vzepětí.

Boj s Pokušitelem

*Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle*

Jdi mi z cesty, Satane!

Způsob, jakým odpovídá ďáblu Pán, je pro tebe názorným příkladem, jak se v takové situaci zachovat. Nesetrvávej svým pohledem na Satanově nabídce, ale obrať svůj zrak vzhůru k darům, které ti nabízí dobrotivý Bůh. Ve světle Ježíšova božského slova rázem pobledne vzhled zakázaného ovoce. Jestliže k tobě přistoupil Zlý, neznamená to, že by se Bůh od tebe vzdálil. Naopak, je ti mnohem blíže než vtíravý a podlý vetřelec. Zachovej si proto klid i v okamžiku pokušení. Sám bys zůstal jen v tom případě, že bys na Ježíše zapomněl.

Boží i tvůj nepřítel se však jen tak snadno nevzdává. Použije další osvědčené taktiky, aby zmařil příchod Božího království. Doporučuje Pánu lákavým způsobem, aby si spíše než k službě bližním posloužil božskou mocí k vyvolání senzací, která mu rázem zajistí slávu a popularitu. Svou podlou nabídku dokonce zabalil do slov žalmu. Jeho lstivý postup ti má připomenout, jak nebezpečně a svůdně chutná moc a sláva. Nejsi snad také na tomto poli lehce zranitelný? Povzbuzen rozhodností, s jakou Pán odráží i tento Satanův pokus, pros Ježíše, aby tě naučil včas, tehdy již v samém zárodku rozpoznávat každé nebezpečné pokušení k sebezalíbení, marnivosti a pýše.

Ďábel však stupňuje svou nabídku. Sází všechno na jednu kartu a přidává k požitkům a slávě ještě lesk bohatství, protože počítá s tím, že právě ono otevírá cestu k jednomu i k druhému. Vystupuje tu jako správce všech království a pozemské slávy, kterou je ovšem ochoten rozdávat jen pod jednou podmínkou: *padneš-li přede mnou a pokloníš se mi*. Všechno můžeš dostat z jeho ruky **za cenu modloslužby**. Pán odsuzuje s veškerou rozhodností především jeho troufalý požadavek, aby mu byla vzdávána božská pocta. Osvoj si Ježíšův rázný způsob, jak se vypořádat se Svůdcem. Je to protivník, se kterým nelze diskutovat ani smlouvat. Tak jako Bůh chce jen tvoje dobro i tam, kde se ti zdá, že ti to působí bolest, u ďábla se můžeš

Liturgická čtení

1. čtení – Gn 2,7-9; 3,1-7

Hospodin Bůh uhnětl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí. Potom Hospodin Bůh vysázel zahradu v Edenu na východě a usadil tam člověka, kterého uhnětl. Hospodin Bůh dal z půdy vyrůst rozmanitým stromům, líbezným na pohled, (jejichž ovoce) je chutné k jídlu, i stromu života uprostřed zahrady a stromu poznání dobra a zla. Had byl nejlstivější ze všech polních zvířat, která Hospodin Bůh udělal. Privil ženě: „Řekl (skutečně) Bůh: Nejezte ze žádného stromu v zahradě?“

Žena odpověděla hadovi: „Smíme jíst ovoce každého stromu v zahradě, jen ovoce stromu, který je uprostřed zahrady – prvil Bůh – nesmíte jíst a ani se ho nedotýkejte, abyste nezemřeli.“

Had nato ženě: „Ne, nezemřete. Naopak, Bůh ví, že kdybyste z něho jedli, otevrou se vaše oči a budete jako Bůh poznávat dobro i zlo.“

Žena viděla, že (ovoce) stromu je chutné k jídlu, vábné na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto si z něho utrhl a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nazí. Sešili tedy fíkové listy a udělali si zástěry.

2. čtení – Řím 5,12-19

Bratři! Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích

Dokončení na str. 5

spolehnout na to, že nechce nikdy nic jiného než tvé neštěstí.

Poděkuj Pánu, že jsi mohl být svědkem, jak napravuje Adamovo selhání. Kdykoliv vítězíš v pokušení, připojuješ se k božskému Vítězi a upevňuješ jeho převahu. Andělé, kteří k němu přistupují, jsou s tebou a jsou k dispozici i tobě. Buď si vědom jejich společnosti a zůstaň s nimi ve styku. Satan si vyhledává především ty, kteří se cítí osamoceni. Ty však *vyhledávej radost z Pánovy ochrany. On posílí tvou velkodušnost a budeš moci zvěstovat jeho slávu*⁽¹⁾.

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Srov. resp. žalm 51.

Svatý Gabriel Possenti

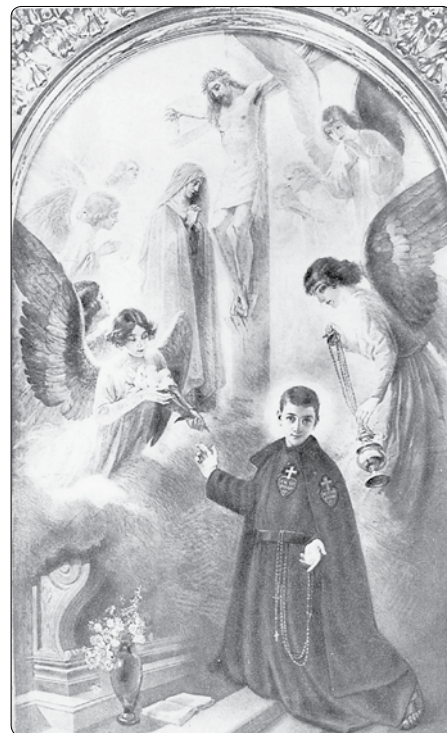
Italové ho nazývají „Santo del sorriso“ - „Svatý úsměvu“. Ten mu ze rtů nemizel, ani když velmi trpěl, umíraje na tuberkulózu kostí. Zemřel v pokoji a jedině, co ho trápilo a čeho litoval, nebyl fakt, že nevykonal nic převratného, ale to, že nedokázal milovat tolik, kolik si přál. Sam sobě by ovšem mohl být v této při obhájcem poukázáním na jednu ze zásad, kterou se celý život řídil, a sice: nezáleží na velikosti skutku, jako spíše na úmyslu, s jakým ho člověk koná. „Pracoval srdcem,“ zhodnotil lapidárně Gabrielovo počínání jeden z těch, kdo ho znali.

Jeho rodištěm bylo 1. března 1838 Assisi, proto snad nikoho nepřekvapí, že dostal při křtu jméno František. Zvláště když z něj křestní voda smyla dědičný hřích v téže křtelnici, jako kdysi v 12. století ze slavného světce. Město i okolí tehdy spadaly do Papežského státu a právě otec Possenti se těšil důvěře papežského stolce, poněvadž plnil funkci prefekta Assisi a přilehlého okolí. I z tohoto důvodu se rodina často stěhovala, vyplývalo to z neustálého pendlování prefekta Possentiho po různých lokalitách.

Až v roce 1841 se natrvalo usídlili ve Spoletu. Od roku 1842 zde však žili již bez Františkovy matky Anežky, kterou odvolal Pán. A to v dětství Checchino, jak mu doma říkali, počítal ztráty často, neboť přišel o pět sourozenců.

V době jeho dospívání to vůbec nevypadalo, že by měl František jednou žít zasvěceným životem. Sice absolvoval docházku u školských bratří a hlavně u jezuitů, ale u takových mladíků to bylo běžné. Sice byl zbožný a jeho zbožnost nebyla nikterak hraná, modlitba byla důležitou součástí jeho dospívání, stejně jako pomoc nemajetným - ale na druhou stranu dbal na svůj zevnějšek, dá se říct, že až nezdravě, mimo to hrál rád karty, býval duší všech možných zábav, miloval tanec, divadlo, posezení s přáteli, ba dokonce i lov.

Právě při poslední kratochvíli utřil jednou vážné zranění, které ho přimělo začít znovu uvažovat o tom, zda nemá vstoupit do kláštera. „Znovu“ proto, že tyto myšlenky k němu přilétaly již předtím a on se jimi ve skrytosti dosti vážně zaobíral.

Svatý Gabriel Possenti

Prozatím jim ještě odolával, přestože nejméně dvakrát přislíbil vstoupit do kláštera, leč svůj slib nedodržel. Jednou se dokonce hlásil k jezuitům, avšak záhy vzal svou přihlášku zpět. Zato se stal zcela bezbranným vůči volání Panny Marie, které ve svém nitru uslyšel při jedné mariánské pobožnosti. Nejsvětější Panna,

Z dopisů sv. Gabriela Possentiho

„Nejdražší otče! Konečně nadešel vy-toužený den. Všemohoucí Bůh na mne dlouho čekal, a já nevděčník jsem zůstal hluchý k jeho volání, bavil jsem se a urážel jsem ho ve světě. Ale nekonečné Boží milosrdenství obrátilo všechno k dobrému. Dnes, na svátek Panny Marie Bolestné, naší Matky a Orodovnice, jsem ke svému nepopsatelnému štěstí přijal řeholní roucho a s ním jméno Gabriel od Matky Boží Bolestné. Nemám dosud, otče, nejmenšího důvodu k nespokojenosti s řeholním životem a že jsem byl k němu povolán. Buď, prosím, přesvědčen, že každý, koho Bůh povolal do řehole, pociťuje jeho nedocenitelnou milost. Kolik ustavičné bdělosti a úsilí vyžaduje, máme-li vést ve světě opravdu křesťanský život...“ (21. září 1856)

„Nejdražší otče, neznepokojuj se, prosím, tím, že nemáš ode mne zpráv. Mám přece v nebi Matku, která mě tak silně miluje bez ohledu na to, že nezasluhuji, aby se o mě tak starala. Otče, kéž bychom dokázali více důvěřovat naší nejlaskavější Matce. Ona si pamatuje na bolesti a utrpení, v jakých nás na Kalvárii porodila. Raději souhlasila, že se bude dívat, jak její milovaný Syn umírá ve strašných mukách, než aby viděla naše duše odsouzené k věčnému ztracení.“ (27. ledna 1860)

„Kdybychom se starali alespoň čas od času na to pomyslet, snad bychom více milovali tuto nejlaskavější Matku, více bychom jí důvěřovali a neobávali bychom se tak pekelných plamenů! Kdykoliv by nás přepadl strach, odvážili by-

chom se volat: »Je-li Maria s námi, kdo proti nám...« Jak klidný by byl náš spánek, jak radostné naše dny, jakým rájem by se stal náš život na zemi, kdybychom ho beze zbytku vložili do jejích rukou a řekli: »Do tvých rukou, Paní, odevzdávám své záležitosti!«

„Když máme Marii, máme všechno. Bez Marie nemáme nic. Jestliže Maria nad námi bdí, budeme spaseni. Jestliže nás opustí, jsme ztraceni. To neříkám já, to říkají světci.“

„Milostivá Bolestná Matka, která se nedokáže dívat bez soucitu na naši bídu, nás zachová v pokoji pod ochranou svého pláště. Mečem, který probodl její nejčistší milující Srdce, bojuje nyní za naši ochranu.“

Archiv Světla

k níž po matčině smrti přilnul, mu sdělila, že svět není pro něj, protože Bůh má pro něho připravenou jinou cestu. Tehdy František uposlechl a vydal se vstříc Božím plánům se sebou, a to navzdory plánům otce, jenž ho chtěl oženit s dívkou z jedné vážené společenské rodiny.

Gabriel nepodlehł jeho přemlouvání, ba možná i nátlaku, a v srpnu roku 1856 překvapil všechny své přátele a známé vstupem do přísného řádu passionistů sídlících v Morovalle. Klášterní režim, pořádek, který tam panoval, poslušnost, služba a celková atmosféra, s nimiž přicházel mladý novic do styku, se diametrálně lišily od volného života mladíka ze zámožné rodiny s vynikajícím postavením. František s ničím z toho neměl zjevný problém, naopak se v tomto způsobu života cítil jako ryba ve vodě. „*Můj život je ustavičná radost. Spokojenost, jakou zakouším, se vůbec nedá vyslovit. Nezaměnil bych ani čtvrtodínku z tohoto života,*“ napsal svému otci. Františkův zповědník dokonce uvedl, že ho musel mírnit v kající praxi, aby vinou přemrštěné askeze neblaze neovlivnil své zdraví.

Krom přísných, tuhých pravidel, která musejí členové passionistického řádu bezpodmínečně dodržovat, slibují, že budou rozjímat o utrpení Páně a šířit pobožnost k ukřižovanému Spasiteli, jakož i k Sedmibolestné Panně Marii. Nic z toho nebylo Františkovi cizí, zvláště o sedmi bolestech Matky Boží rozjímal již od mala. Její jméno odteď i nosil – stal se bratrem Gabrielem od Bolestné Panny Marie – Gabriele dell'Addolorata.

Sám byl dokonce hotov přijmout jakékoli utrpení, aby tak těšil Srdce Boží i Marii a zadostičinil za hříchy slabých lidí. Dá se říct, že Bůh tuto jeho nabídku přijal. V roce 1861, kdy dosáhl nižšího kněžského svěcení, onemocněl Gabriel tuberkulózou kostí, a to v době, kdy pobýval v klášteře Isola del Gran Sasso. Navzdory krutým bolestem se snažil beze zbytku plnit všechny své povinnosti řádového bratra. „*Bůh to chce, já to chci rovněž,*“ píše někdy v té době. Jeden ze spolubratrů na ta léta vzpomínal takto: „*Čím více chřadlo jeho tělo, tím více přitahovalo jeho spolubratry jako magnet. Bylo to něco víc než bratrská láska, že tak velice toužili ho ošetřovat. Skutečnou příčinou byla neodolatelná radost nemocného.*“

Takto trpěl několik měsíců, než si jej Pán povolal 27. února 1862 k sobě. Krátce předtím požádal všechny shromážděné o modlitbu a odpuštění. „*Maria, Maminko moje, pospěš si,*“ zvolal ještě k té, jejíž obrázek se sedmi meči zabodnutými v srdci měl celý čas na prsou.

Za blahoslaveného prohlásil Gabriel Possentio v roce 1908 Pius X., načež ho Benedikt XV. v roce 1920 svatořečil. Další z nástupců sv. Petra – Pius XI. – jmenoval rodáka z Assisi patronem mládeže Katolické akce a Pius XII. za patrona diecéze Teramo a Atri. Je rovněž patronem studentů, bohoslovců a mladých řeholníků. Jeho ostatky se nachá-

zejí v chrámu sv. Gabriela v Isola del Gran Sasso, jednom z tisíce kostelů tohoto světcí zasvěcených. Roku 1892 mělo dojít k exhumaci ostatků a přenesení do nového kláštera passionistů (do něhož museli odejít v důsledku vládního nařízení), avšak nestalo se tak kvůli shromážděným věřícím, kteří jeho skutečného jednoduše nedovolili. Ostatky tedy zůstaly v Isola del Gran Sasso.

V roce 1975 se udál nejslavnější zázrak na Gabrielovu přímluvu. Týkal se Lorely Colagelové, která od svých osmi let trpěla nevléčitelnou leukoencefalitidou, chorobou znemožňující používat nohy. Uzdravení bylo okamžité.

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili... Hřích ovšem byl na světě už před Zákonem – jenomže kde není žádný zákon, tam se hřích nepřičítá. Přesto smrt uplatňovala svou moc od Adama do Mojžíše i nad lidmi, kteří se neprohřešili nějakým podobným přestoupením jako Adam. Tento Adam je protějškem toho, který měl přijít. Ale s Božím darem není tomu tak, jak to bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho ovšem celé množství propadlo smrti. Ale ještě tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista. A není tomu s darem tak, jako s hříšným skutkem onoho jednoho člověka. Neboť rozsudek nad proviněním toho jednoho přinesl odsouzení, kdežto Boží dar vede z mnoha provinění k ospravedlnění. Jestliže kvůli provinění jednoho člověka začala skrze toho jednoho člověka vládnout smrt, tím spíše v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění.

Nuže tedy: jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život. Jako se totiž celé množství stalo neposlušností

jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.

Evangelium – Mt 4,1-11

Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl.

Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“

On však odpověděl: „Je psáno: »Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.«“ Potom ho d'ábel vzal s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: »Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponese na rukou, abys nenarazil nohou na kámen.«“ Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: »Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.«“

Zase ho vzal d'ábel s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všechna království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“

Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: »Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.«“ Potom ho d'ábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu.

Půst v životě svatých

Je známo, že se svatí modlili a postili. Ve všech řeholích mužských a ženských řádů platí středa a pátek za zvláštní dny postu a jsou tu prodloužená období postu, jako 40denní půst před Velikonocemi. Mezitím však podle svědectví, která jsem shromáždil, půst mizel i z nejpřísnějších mužských řádů.

V církvi jsou známy případy osob jako sv. Mikuláš z Flüe, v novější době Terezie Neumannová a Marta Robinová, kteří žili jenom z Eucharistie. To jsou zvláštní milosti dané Pánem. Oni žili výlučně z nebeského chleba, čímž Otec mimořádným způsobem potvrzuje slova svého Syna: „*Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět.*“ (Jan 6,35)

Nemám v úmyslu podrobně pojednávat o postech jednotlivých světců, ale chci připomenout alespoň to, co konali sv. Benedikt a sv. František.

Svatý Benedikt

Svatý Benedikt je otcem západního mnišství. V jeho řeholi a v praxi jeho duchovních synů zaujímal půst po dlouhou dobu velmi důležité místo. Postili se v době postní, kdy jedli jen jednou denně, nebo dokonce jen dvakrát nebo třikrát týdně, v závislosti na roční době. Od něho přichází výrok, který se stal zlatým pravidlem: „*Milovat půst!*“

Právě postem se stávají možnými všechny ostatní ctnosti, zvláště ctnost čistoty. Proto o čistotě řekl ještě jednou podobná slova jako o postu: „*Milovat čistotu!*“ Svátý Benedikt vidí hlubokou spojitost mezi postem a čistotou. Být čistým znamená pro řeholníka odříci se sexuální žádostivosti a zvítězit nad ní. To je možné, pokud se postem odříká záliby ve stravě. Proto řeholník musí milovat půst a čistotu, neboť se tím zříká sebe samého a otevírá se pro hlubokou jednotu s Bohem.

Tak se stává schopným milovat Boha i bližního, jak to od nás žádá Kristus. Půst čistí duši i tělo, dává radost a svobodu celé bytosti. Není to lehké, ale kdo to dělá, zakusí na svém životě, jak je dobré postit se.⁽¹⁾

Během času přestal půst existovat jak v obecné církvi, tak u řeholníků vůbec, dokonce i u benediktinů.

Adalbert de Vogüe ve své knize *To love Fasting* tvrdí, že se v benediktinských klášterech již nepostí a jí se 3x denně. Našel jen jednu benediktinskou komunitu v Abaqueque v Novém Mexiku, která se postí podle původní řehole sv. Benedikta. Tato komunita žije velmi chudě, daleko od jakékoliv civilizace. Bratři žijí ze své práce a modlí se 7x denně.

Uvádějí se mnohé důvody, pro něž se zapomíná na půst, ale ani jeden není dostatečný k tomu, aby se zanedbávala historická církevní a mnišská praxe.⁽²⁾

Svatý František z Assisi

Svatý František svým životem podle evangelia se stal velikou inspirací pro mnohé, zejména mladé lidi, nejen z řad katolíků, ale i ostatních křesťanů. Dokonce i nekřesťané ho berou jako člověka, který je plný nadšením a duchovní inspirací. Křesťanská tradice ho nazývá člověkem, který se ve svém životě nejvíce podobal Kristu. Důvody tohoto tvrzení nejsou jen ve faktu, že 17. září 1225 dostal na La Verně rány Kristovy, ale v celém způsobu života a ve vztahu k lidem, přírodě a Bohu. Jeho píseň bratra Slunce je velkým výrazem lásky ke stvoření a k Bohu, Stvořiteli všeho.

Tak František svým životem plní lidi nadšením a svým příkladem povzbuzuje ke změně života dle starého pravidla, že svatí nejsou jen k tomu, abychom je obdivovali, ale abychom je následovali. Jsou nejen našimi přímluvci, ale i konkrétními výzvami k následování.

Zajisté je mnohem snazší spokojit se s obdivem, nežli následovat. Ani svatý František se nestal tím, čím nakonec byl,

bez hlubokých příčin: modlil se a postil. František se nejen tolik modlil, že ho nazývali „Modlitba sama“, ale též se mnoho postil. Ve *Schválené řeholi* ve 3. kapitole píše:

„Ať se postí od svátku Všech svatých do Vánoc. Těm, kdo se dobrovolně postí svaté čtyřicetidení, které počíná na Zjevení Páně a bez přestání trvá 40 dní a které Pán posvětil svým svatým postem, nechť Pán žehná, kdo nechce, není vázán. Ale dalších 40 dní do Vzkříšení ať se pos-

tí. Jinak nejsou povinni postit se kromě pátků.“⁽³⁾

Kromě těchto tří čtyřicetidení je známo, že se sv. František postil ještě jedno, a to 40 dnů před svátkem sv. Michaela archanděla 29. září. Při jednom takovém postu dostal stigmata, a tak byl Kristu zcela připodobněn. V *Neschválené řeholi*, 3. kapitola, píše: „Právě tak ať se všichni bratři postí od svátku Všech svatých do Vánoc a od Zjevení Páně, kdy se náš Pán Ježíš Kristus začal postit, do Vzkříšení.“⁽⁴⁾

V této *Neschválené řeholi* se čtyřicetidení od Zjevení Páně neopouští osobní volbě jako ve *Schválené řeholi*. Každý, koho nadchne příklad svatého Františka a nechce se spokojit jen s obdivem, začne se více modlit a postit, protože postem a modlitbou se člověk otvírá milosti Boží a stále více se připodobňuje Kristu. Postem a modlitbou se dosáhne vnitřní svobody a teprve ve svobodě můžeme růst v lásce a objevovat krásu života a Božího stvoření.

Teprve tehdy je možno odpouštět, radostně a s láskou snášet i nesnáze, nazývat smrt „svou sestřičkou“ a přivítat ji. Františkův vztah k přírodě inspiruje zvláště v dnešních časech, kdy jsme svědky jejího mnohostranného ohrožení, i když se ekologická hnutí ochránců přírody stále

více organizují, aby zachránila životní prostředí a tím i samotného člověka. A kdykoli se zasazujeme za tvory, prokazujeme lásku a úctu Stvořiteli.

Krátké texty o postu v tradici církve

Aristid píše císaři Hadriánovi o prvních křesťanech: „Pokud jsou mezi nimi nemajetní, kterým je potřebná pomoc, tedy se posti dva nebo tři dny a pošlou chudým jídlo, které měli pro sebe.“

Pastor Hermas (kolem r. 150): „V den postu nebudeš požívat ničeho kromě chleba a vody. Potom spočítáš výdaje, které bys měl za stravu, a obnos dáš nějaké vdově, sirotku nebo chudému. Ty si tedy odřekneš něco, aby to mohli dostat jiní. Oni utiší svůj hlad a budou se za tebe modlit. A tvá oběť bude Bohu milá.“

Didaché (3. stol.): „Nemá-li někdo peníze, ať se postí a daruje svým bratřím to, co by v tyto dny spotřeboval.“

Sv. Augustin (354–430): „Bude tvůj půst drahý Bohu, když zapomeneš na svého bratra? Postit se a dělit se – modlitba dostává vzlet, nesena těmito dvěma křídly. Posti se tedy tím způsobem, aby mohl druhý jíst místo tebe, a ty se také raduj, že máš co jíst. Ten, který neměl jídlo, chtěl být nakrmen v chudákovi. Mějme se na pozor, abychom v chudém člověku nepohrdli svým Bohem, který v něm hladoví.“

Sv. Petr Chryzolog (450): „Nejen půst, ale i všechny ctnosti jsou bez milosrdenství vymazány.“

Sv. Lev Veliký (461): „Modlitba postu je příjemná Bohu a strašná satanu. Přispívá totiž ke spáse bližnímu, tak jako ke své vlastní spáse. Nic není účinnějšího než půst, abychom se přiblížili Bohu. Nezanedbávejme tento mocný prostředek, tuto terapii tak účinnou pro naše rány. Važte si svého štěstí: Ať ti, kdo mnoho dostali, také mnoho dají. Ať se půst věřících stane potravou chudých!“

Sv. Fulgencius Ruspický (533): „Když uspokojujeme vášeň obžerství, tu požitek snědl díl, který měl být darován chudým.“

Rathier Veronský (974): „Ti, kteří se nedělí s chudými o to, co sami nesnědli, se postí špatně a šetří pro svá ústa, nebo což je horší, pro mamon, zlého ducha lakoty.“

Raoul z Poitiers (1190): „Když se postíme, přijímáme za svůj stůl Krista v chudých lidech.“⁽⁵⁾

Celosvětová síť modlitby s papežem ČESKÁ REPUBLIKA

Apoštolát modlitby tvoří celosvětovou síť modliteb, která spojuje všechny křesťany s papežem Františkem a jeho záměry. Připojte se k rodině služebníků v Apoštolátu modlitby, kteří velkodušně nabídnou svůj život, práce a modlitby Kristu Veleknězi. Každý měsíc je za vás sloužena mše svatá.

DENNÍ MODLITBA APOŠTOLÁTU

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den a ve spojení s tvým Synem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje svou oběť za záchranu světa, ti nabízím své modlitby, práce, utrpení i radosti. Duch Svatý, který vedl Ježíše, ať je i mým průvodcem a dává mi sílu svědčit o tvé lásce. Spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, to vše přináším jako svou nepatrnou oběť zejména na úmysly Svatého otce a našich biskupů:

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA BŘEZEN 2023

Úmysl papeže: Za oběti zneužívání

Modleme se za ty, kdo utrpěli újmu od členů církve: kéž v církvi samotné najdou konkrétní odpověď na svou bolest a utrpení.

Národní úmysl: Za chudé

Modleme se za ty, kdo jsou nejvíce postiženi zdražováním a energetickou krizí, aby se jim dostalo účinné pomoci.

Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!

Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, oroduj za nás!

Rozhovor učitele a žáka o postu

„Dítě moje, co děláš, když se postíš?“

Bratr odpoví: „Zrána pletu palmové větévky a při práci rozjímám o žalmech. Když dokončím jeden koš, modlím se a v poledne si zdřímnu. Pak vstanu, jdu do cely a opět pracuji, dokud neudělám tři koše. Večer se modlím, a když udělám sto poklon, zvedám se na oficiium. Další den vařím do deváté hodiny a jím dosyta.“

Starec na to praví: „Dítě moje, to není půst. Zřekneš-li se jídla, a řekneš něco ošklivého o druhém, nebo někoho odsuzuješ, jsi mstivý vůči bližnímu, nebo dopustíš, aby ti přišly na mysl zlé myšlenky, nebo v duchu toužíš dělat něco jiného; bylo by mnohem lépe, kdybys trávil den při normálním jídle a těmito neřestem se vyhnul, místo aby ses tím sytil. Co tím člověk získá, když se zřiká stravy a všem ostatním žádostem povoluje? Což nevíš, že kdo své touhy v mysli uspokojuje, jí a pije, přestože nepožívá stravu? Přeješ-li si však žít ve

zdrženlivosti a postit se tak, jak se Bohu líbí, chraň se každého zlého slova, každé zlé pomluvy, každého odsuzování, nenakláněj své ucho k ošklivým řečem. Očišťuj své srdce od každé tělesné i duchovní skvrny (srov. 2 Kor 7,1), od každé touhy po pomstě a od vši závisti.“⁽⁶⁾

*Z knihy Postíte srcem. Informativní centar
Mir - Medjugorje, 2000
Překlad -js- (Redakčně upraveno)*

Poznámky:

⁽¹⁾ VOGÜE, Adalbert de, *To Love Fasting, The Monastic Experience*, Petersham, MA 01366, 1994, str. 127.

⁽²⁾ *Tamtéž*, str. 67 a násl.

⁽³⁾ *Spisi sv. Franje i sv. Klare Asižana*, Split, 1988, str. 114.

⁽⁴⁾ *Tamtéž*, str. 126.

⁽⁵⁾ LEJEUNE, René, *Jeüne, guérison & fete du corps et de l'esprit*, Parvis Hauteville, 1991, str. 162–163.

⁽⁶⁾ GRÜN, Anselm OSB, *Fasten, Vier-Türme-Verlag, Münsterschwarzach*, 1984, str. 28 a násl.

Sedm hřebů do rakve duše

Egoismus a nezřízená sebeláska jsou hlavní příčinou hříchů a vši cestou rozumu nevysvětlitelné lidské bídy. Sebeláska má ještě další důsledky, které není schopna vypočítat žádný psycholog. Sebeláska, onen životní omyl, který snesl jako vajíčka sedm hlavních hříchů, vězí za vším nezřízeným chováním. Hlavní hřichy, sedm hrobařů charakteru, jsou pýcha, lakomství, smilstvo, závist, nestrídmost, hněv a lenost. K těmto sedmi hlavním formám egoismu se vztahuje sebepoznání.

PÝCHA

Pýcha je přehnané sebeobdivování. V posledním stadiu se stává pro člověka jeho vlastním zákonem, soudcem, jeho vlastní morálkou a bohem. Zlý duch na počátku sliboval Evě: „Budete jako bohové.“ Člověk se činí bohem, když staví svou vlastní vůli proti vůli Boží. Z této vzpoury vyplývá, že přehlíží práva druhých, miluje nezřízeně vlastní přednost, chce vždy stát v popředí a nestrpí náhled, který se liší od jeho názorů.

V dnešní době existují pro pýchu pěkná krycí jména. Nazývají se úspěch, oblibenost. Šarlatáni na poli psychologie vyzývají k sebedůvěře místo k důvěře v Boha. Propaguje se falešná sebedůvěra, ačkoliv jediná forma, jak dosáhnout opravdové spokojenosti, spočívá v tom, že řekneme Bohu: „Ty jediný jsi Cesta, Pravda a Život.“ Když moderní muž nemá jiné vyšší přání než servírovat ten nejlepší likér a moderní žena neumí nic lepšího, než že se moderně obléká, když studentka chce chodit tak neupravená, jak je to jen možné, jsou to všechno příznaky samolibosti, která za žádnou cenu nechce zůstat nepovšimnutá. Kritika, klepy, pomluvy, ostrá slova a poškozování dobré pověsti bližních jsou všechno jednání egoisty, který usiluje o to, pozvednout sám sebe na poškozované pověsti druhého. Čím důležitější si egoista připadá, tím více je pobouřen, když ho někdo nevyzvedává do nebes. Zná jen ty, kteří mu pochlebují, a ty, kteří ho kritizují, pokládá za hlupáky.

Dnešní kulturní svět si usmyslel, že si opatří radost diplomatickým sebepodváděním a že tak bude ovlivňovat lidi. Každé upozornění na mravní obnovu odmítá jako vměšování. Když někdo mluví o pravdě, je obviněn z nesnášenlivosti. Když někdo mluví o zákonu, který stojí nad našimi náladami, je označen za reak-

cionáře. Výmluv je habaděj. Všichni jsou na omylu, jen ne egoista. Přesto existuje paradoxní pravda, že egoista v podstatě sám sebe nenávidí. Jeho výstřelky v pití i v sexu, jeho útoky proti všem, kteří stojí v cestě jeho vlastní vůli, jeho dojem stále většího odstupů mezi snem a skutečností, to všechno vyvolává v jeho vědomí pochybnosti a cynismus a v podvědomí starosti a úzkosti. Falešná sebeláska plodí strašnou nenávist k sobě, snahu zničit své já, trestat se za to, že nic není dokonalé a že se neuskutečňuje ono velikášství vlastního Já, které se pokládá za neomylné a bohorovné.

Matyáš Bernard Braun (1684–1738)

Pýcha

Člověk se může nenávidět dvojím způsobem. Buďto nenávidí ješitnost, klamné představy a sebeoslavování, které škodí duši, a to je cesta k sebeočistění, anebo nenávidí všechno, co mu brání připadat

si jako Bůh, a to je cesta k sebezničení, zřetelná předchuť pekla na zemi.

Když se egoismu neudělá přítrž, stane se pramenem nezřízené dychtivosti po chvále a slávě, kterou egoista hledá ve svém odívání, ve svých ozdobách, ve své dobré rodině, ve své proslulosti a ve svém bankovním účtu. Egoista se snaží vyvolávat potlesk tím, že se naparuje, vychloubá, předvádí, vystavuje na odív vyumělkované vystupování. Celou tuto zfalšovanou existenci ospravedlňuje heslem: „Jen takto je možno ve světě něčeho dosáhnout.“

Pýcha přináší s sebou sedm špatných plodů: vychloubáčnost, sebechválu a chtivost slávy (když si člověk dělá starost s tím, co o něm druzí říkají), pokrytectví (když člověk předstírá něco jiného, než je), umíněnost (nepřipouští, že jiný může mít lepší názor), nesvornost (trvá vždy jen na své vůli), hádavost (když se druzí staví proti jeho přáním) a neposlušnost (nechce se podříditi zákonitým představeným).

Pro pyšné lidi je často důležitější prosadit vlastní vůli než to, co se jim zapovídá, důležitější je pro ně vítězství než prospěch. Proto nechtějí přijímat dárky, když je neobdrží hned při prvním vyslovení přání. Při diskusi se neptají na pravdu, chtějí jen postavit na svícen vlastní důležitost a vyjádřit své vlastní názory.

LAKOMSTVÍ

Lakomství je zvrácenost přirozeného práva člověka rozvíjet svou osobnost a mít předměty, které potřebuje jeho tělo a duše. Nesprávnost spočívá v tom, že bohatství je pokládáno nikoliv za prostředek, ale za cíl, anebo způsob, jakým člověk o bohatství usiluje, nerespektuje práva druhých. Projevuje se také ve způsobu používání peněz, když člověk například bezmezně rozmnožuje svůj kapitál, ale nechce z přebytku vypomáhat druhým v jejich nouzi. Lakomství vede snadno ke zlým praktikám, které mají posloužit k získání bohatství, jako je podvod, úplatky, nepoctivost, nevěrnost a tvrdost vůči druhým. Lakomství tak nikdy samo sebe nepojmenuje, používá takové lichotivé tituly jako šetrnost, jistota, velkopodnikání, podnikavost.

Jsou dva druhy bohatství, umělé a skutečné. Pravé bohatství je omezené, existuje jen určité množství brambor, které člo-

věk může bez újmy strávit. Také obleky je možno nosit jen v omezené míře. Ale umělé bohatství v podobě akcií, půjček, kreditů je nekonečné. Proto může být láska k abstraktnímu bohatství tak dráždivá, že zcela narušuje vývoj pravého já.

Lakomství je znamením toho, že člověk nedůvěřuje Bohu, nýbrž pokládá za nutné, aby si sám hrál na Prozřetelnost. „Byl to muž, jenž nepokládal za záštitu Boha, ve své veliké bohatství doufal, zakládala si na své zhoubné moci.“ (Ž 52,9)

Když člověk neusiluje o své zdokonalení, vede lakota k jiným špatným znakům charakteru. Dělá člověka bezcitným k potřebám a utrpení druhých. Lakota způsobuje duši starosti a neklid, stále je zaměřena k tomu, jak dosáhnout většího zisku. Vede k násilnosti vůči druhým, když jde o to, chránit bohatství. Vede ke lži, která může přivodit obohacení, k úplatkům, abychom uhájili svůj poklad, ke zradě, jako v případě Jidášově.

Přehnaná láska k luxusu a komfortu je dalším znamením duchovní zaslepenosti. Čím méně má někdo opravdový charakter, tím více se stará o to, aby to zevně nahradil: kožesšinami, diamanty, šperky, jachtami; všemi těmito věcmi se pokouší obohatit své zchudlé Já. Člověk tak zaměňuje mít a být. Egoista si představuje, že je něco více, když má něco cenného. To je jediný hřích, kterým u druhých nejvíce pohrdáme, ale u sebe jsme na to nejvíce pyšní. Je to psychologicky ověřená zkušenost,

Matyáš Bernard Braun (1684–1738)
Lakomství

nost, že lakomého člověka je těžko oduševnit. Trpí iluzí, že mu nic neschází, protože chce uznávat jen tělesné potřeby.

Ježíš se rozhlédl po svých učednících a řekl jim: „Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!“ (Mk 10,23)

ZÁVIST

Závist nemá prázdnou radost ze statků bližního, jako by tyto statky ohrožovaly její nadřazenost. Tak jako bohatí tíhnou k lakomství, tak se chudí stávají závistivými. Závistivý člověk nerad vidí, když jsou druzí šťastní, jako by ho ti druzí okradli o šarm, krásu, vědění, pokoj a bohatství. Z nenávisti dělá méně vzhledná žena zlostné poznámky o své krásnější sestře. Když se závistivý člověk nemůže vyrovnat druhému, snaží se dosáhnout toho, aby druhého ponížil. Závistivý mluví pohrdavě o tom, kdo je zdvořilý, zbožné označuje za pokrytce.

Závist začíná otázkou: „Proč nemohu mít to, co mají druzí?“ a končí tvrzením: „Tyto ctnosti mi chybí jen proto, že je mají druzí.“ Tak se stává závist nepřítelstvím. Chybí jí jakýkoliv respekt, pocit úcty a není schopná říct „děkuji“.

Závist je spřízněná s nenávistí, která nesnáší vedle sebe soka nebo úspěšnějšího rivala. Je spřízněná také se žárlivostí. Žárlivost spočívá v přehnané sebelásce, do které se mísí strach, že by ji druzí mohli připravit o pocit sebeuspokojení. Závidíme druhým jejich dobro a žárlivě hlídáme to své. Někteří egoisté, kteří trpí těmito dvěma neřestmi, kritizují nemilosrdně všechno dobré, co konají druzí. Musí sice uznat, že je to dobro, ale mají zlost, že ho nevykonali sami a že jim tak unikla příležitost k poctě. Proto se snaží toto dobro nějak znehodnotit. Psychologicky řečeno, je tato žárlivost něco velmi nebezpečného. Vedla už k sebevraždám, když žárlivec zjistil, že jeho pokusy překonat soka jsou marné.

Závist začíná tím, že se snaží nabourat dobrou pověst druhého skrytě donášením a klepy nebo i veřejně pomluvami. Když to má úspěch, je dosaženo cíle, který vyvolala bolest z cizího úspěchu a radost z jeho nezdaru. Věc je velmi vážná, jestliže se závist týká pokroku, kterého druzí dosahují v duchovní oblasti nebo v apoštolátu. Často se tak děje kvůli všeobecné nespokojenosti.

Problémy závistivých lidí jako by ztráceli na intenzitě, když slyší o slabostech známých osobností. Čtenáři, kteří mají potěšení z novinových skandálů a pomluv,

Matyáš Bernard Braun (1684–1738)
Závist

se nevědomky pokoušejí strhnout druhého na svou úroveň. Skutečně láskyplní lidé neradi slyší o zlu a pociťují povinnost dělat za ně pokání. Nejlepším prostředkem proti závisti a žárlivosti ve vlastním srdci je, když se modlíme za člověka, který nás k tomu podnítil. Když svěrujeme Bohu své nepřátele a přejeme jim duchovní dobro, zardousíme tak v zárodku pokoušení k závisti.

Jiným prostředkem je následovat ty, kterým závidíme. Církev nám staví před oči dobré příklady světců ne proto, aby nás podněcovaly k chybám, nýbrž k většímu úsilí o dobro.

Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. (Žid 10,24)

SMILSTVO

Smilstvo je nezřízená radost z tělesných rozkoší. Je to prostituce lásky, rozšíření sebelásky natolik, že se projektuje na druhou osobu, která je mylně milovaná ja-

ko ty. Smilstvo však vylučuje každý osobní prvek ve prospěch smyslových zážitků.

„Ego“ dává smilstvu moderní pláštík a předstírá, že takový hřích je nutný k zachování vlastního zdraví, k plnému životu a k sebeuskutečnění. Křečovitě usilí vědecky ospravedlnit tuto neřest je už samo o sobě znamením, jak nerad člověk uznává porušení tohoto mravního zákona za hříšné. Muži i ženy se den co den nudí a jsou nespokojení. Proto se oddávají nečistotě, aby kompenzovali bídu ve svém srdci, a klesají stále níže k zoufalství. Jak říká svatý Augustin: „Bůh nenuť člověka k tomu, aby byl čistý. Nechává jen osamocené ty, kteří si zaslouží, aby se na ně zapomínalo.“

Při smilstvu přesouvá člověk střed osobnosti od ducha k tělu. V některých případech vycházejí výstřelky z neklidného svědomí a z přání zbavit se jich a vyhledat druhé. Někdy má člověk také protikladné přání učinit se vševládoucím tím, že si podmaňuje druhé. V předcházejícím stadiu pociťuje zhýralec, že už není schopen své Já osvobodit trvale od modloslužby těl. Duše je jakoby vhozena do sebe. Žádná vášně tak rychle nezotročuje člověka jako smilstvo a není žádné jiné, jejíž zvrácenosti by tak ničily síly ducha a vůle. Tyto excesy mají čtverý účinek na lidský rozum: oslabují chápání, takže člověk se stává duchovně slepým a není schopen vidět pravdu; ovlivňují opatrnost a pocit důstojnosti, takže vedou k nepředloženému jednání; posilují sebelásku a přivádějí tak k bezmyšlenkovitosti; oslabují sílu vůle a vedou až ke ztrátě síly k rozhodnutí, a tím k bezcharakternosti. Působení na vůli je stejně zhoubné jako na rozum. Kdo se pravidelně oddává těmto hříchům, tíhne k tomu, nenávidět Boha a náboženství, protože se mu zdá, že Bůh stojí v cestě jeho přáním. Zhýralci popírají existenci Boha, protože jeho vševládoucnost znamená, že poznává charakter jejich hříšného jednání a musí je kárat.

Smilstvo vede dál k tomu, že člověk popírá nesmrtnost. Čím více egoista žije jen v těle, tím nepřijemnější je pro něho myšlenka na soud. Přiznání nesmrtnosti by ho nutilo k tomu, aby změnil zcela život, a to rozkošnické Já nechce na sebe vzít. Každá zmínka o budoucím životě přivádí takového člověka k nenávisti a cynismu. Tušení možného soudu ještě více

prohlubuje nouzi duše. Každý pokus zachránit takového člověka pokládá hříšník za útok na své štěstí. Víra v Boha a v nesmrtnost duše by ve smilníkovi probudila touhu osvobodit se. Ale jestliže se již nechce vzdát neřesti, nemůže u takových myšlenek setrvávat.

Obhájci křesťanského náboženství musí egoistu upozornit na to, že změně světového názoru musí předcházet obrácení a změna životního způsobu. Jakmile se rozkošník vzdá zla, začne tíhnout k pravdě a přestane se jí obávat.

Nečistota nemá s legitimním naplněním pohlavního života v pravém manželství nic společného. Pravá manželská láska vede k utváření my a k rozpuštění sebestřednosti. V manželské lásce hledá osoba dokonale rozvinutí ty, osobnosti, která stojí proti „já sám“. Není světlejšího okamžiku, než když se Ego zcela daruje druhé osobnosti, takže pud se zcela rozpouští v radosti, že můžeme bezmezně milovat druhého. Takto milující nejsou nikdy sami, proto k lásce patří nikoliv dva, nýbrž tři, a tím třetím v tomto svazku je Bůh. Jedno Ego miluje druhé

*Matyáš Bernard Braun (1684–1738)
Nestřídmost*

Ego, protože mu má co dát. Vlastní osoba miluje druhou vlastní osobu, protože je něčím. V lásce se spojují dva, kteří sami o sobě jsou chudí, ale takto vytvářejí velké bohatství.

Rozvody a nevěrnost, záměrná bezdětnost, neplatná manželství, to jsou všechno převleky, kacírství proti lásce, a co je nepřátelské lásce, to je nepřitelem života a nepřitelem štěstí.

NESTŘÍDMOST

Nestřídmost je zneužívání oprávněného požitku, jaký Bůh spojil s prostředky nezbytnými k sebezáchově, s jídlem a pitím. Je to nezřízená rozkoš z jídla a pití, když člověk jí více, než je potřeba, nebo jí v nesprávný čas a nevázaně. Nestřídmost se odívá do hesel *žít dobře a pěstovat dobrou kuchyni*. Vypasené břicho a dvojitý podbradek pokládá nestřídmost za něco samozřejmého a zřídka v ní vidí hřích. Na nezřízené zálibě v jídle a pití je zlé to, že duše se stává otrokem těla a duchovní a mravní život člověka se zanedbává.

Přední lékaři dosvědčují, že nestřídmost v pití vede k oslabení ducha a osobnosti. Dochází k poškození paměti, úsudku a schopnosti soustředit se. Ztrácí se sebeúcta a sociální cit. K následkům v duchovní oblasti patří sklon k zoufalství, oslabení vůle a zmaterializování života.

HNĚV

Hněv je silná touha druhého ztrestat. Nejedná se zde o spravedlivý hněv, s jakým Pán vyháněl prodávče z chrámu, ale o nespravedlivý hněv, který se projevuje jako zlá nálada, pomstychtivost, výbuchy zlosti, msta a zatinání pěstí. Před znakem egoisty se hněv jeví jako přání něco druhému splatit.

Hněv se často vyskytuje u lidí, kteří mají špatné svědomí. Když někoho obviníme z krádeže, rozčílí se zloději daleko více než čestní lidé. Nevěrní manželé dostávají záchvaty zlosti, když jsou dopadeni při činu. Takoví egoisté útočí na všechny, kteří se jim nelíbí, strašným způsobem, pomlouvají ctnostné lidi, jejichž existence je pro ně trvalou výčitkou.

Existují různé stupně hněvu. Prvním je vznětlivost, nadměrná precitlivlost při sebemenším náznaku přehlížení. Netrpělivé Ego se rozčiluje a hádá, protože káva je studená a noviny přišly pozdě.

Druhým stupněm jsou návaly zlosti, při kterých se silně gestikuluje, krev se pěni a obličej mění barvu, někdy dojde i k házení předměty. To jsou všechno příznaky, že Ego nestrpí, když někdo brání splnění jeho sobeckých tužeb.

Matyáš Bernard Braun (1684–1738)
Hněv

Přicházíme ke třetímu stadiu, kdy dochází k násilnému napadení bližního, když někdo chce splatit druhému, působí mu škodu, nebo mu přeje smrt. Takový člověk nemá potuchy, kolik ďábelské zloby v něm sídlí, když se jeho Ego rozlítí. Hněv brzdí rozvoj osobnosti a brání jakémukoliv duchovnímu pokroku, a to nejen proto, že narušuje rovnováhu a spolehlivý úsudek, ale také proto, že neuznává práva druhých, ovlivňuje duševní soustředěnost, která je nezbytná k vnímání a vnuknutí milosti.

Hněv vždy souvisí s nějakým neuspokojením ve mně samém. Dá se velmi těžko léčit, protože je zakořeněný v sebelásce, i když egoista nechce přiznat, že to je skutečný jeho kořen – raději si nechá způsobit tělesnou bolest, než aby pokořil své Ego dobromyslným uznáním.

LENOST

Lenost je choroba vůle, která vede k zanedbávání povinností. V tělesném a duchovním životě nabývá této podoby: za-

háka, změkčilost, nečinnost, odkládání naléhavých povinností, chlad a lhostejnost. Jako duchovní onemocnění se projevuje nechutí k duchovním věcem, vlažností v modlitbě, v pohrdání sebekázní. Leností hřeší ti, kteří si prohlížejí jen ilustrované časopisy a nikdy nesáhnou po knize, kteří čtou jen romány a nikdy světonázorovou literaturu.

Lenost se odívá do šatu tolerance a velkodušnosti. Schází jí duchovní síla k odhalení pravdy o sobě. Lenost nic nemiluje ani nic nenávidí, ničeho se neobává a v nic nedoufá, setrvává u života jen proto, že nevidí nic, za co by stálo umřít. Ani nic nepotřebuje. Neopotřebuje se. Lenost se pokrývá rzí. Jakmile zazní siréna, neudělá žádnému zaměstnavateli ani čárku. Čím více je mezi námi těch, kteří jí propadají, tím více dluhů připadne na stát. Lenost je sebestředná. V podstatě je to pokus pozbyt společenské a duchovní odpovědnosti, přičemž se spoléhá, že se už někdo najde, kdo věc zařídí. Lenoch je příživník. Požaduje, aby ho druzí živili a starali se o něho. Vyžaduje výjimečné postavení, protože chce jíst chléb, na který si nevydělal.

Jsou různé stupně lenosti: nedbalost, práce prováděná bez pečlivosti, pouhé

Matyáš Bernard Braun (1684–1738)
Lenost

úkony bez radosti z vykonaného díla, jen kvůli mzdě; odkládání, věčné: „Zítří, jen ne dnes!“ Lhostejnost a odmítání jakékoliv formy úsilí.

Lenost se nevztahuje pouze na tělesnou a duševní práci, ale týká se i duchovního pokroku. Líný člověk zanedbává zbožné úkony, zkracuje modlitby nebo je vynechává. V horším případě může dojít až k nenávisti vůči duchovním věcem. Lenost může vést ke zlosti, když učí nenávidět ty, kteří hlásají duchovní pokrok. Stává se roztržitostí, když odvrací srdce a smysly od duchovních věcí ke světským věcem. Stává se slabostí, když se snaží vyhybat etickým a duchovním obtížím.

ZÁVĚR

Sebehodnocení se vždy vztahuje na tu nebo onu formu sobectví. Připadá to člověku obtížné, protože Já se nerado podrobuje kritice. Rádi klameme sami sebe, proto si lichotíme. David prosil Hospodina, aby zkoumal jeho srdce, protože věděl, že když to bude dělat sám, může přehlížet závažné hříchy. Ale sebezpoznaní přináší s sebou svou odměnu, neboť sebezpoznaní a Boží zjevení jdou ruku v ruce. Čím více člověk odhaluje sám sebe, tím více pocituje, jak potřebuje Boha, a Bůh se takové duši zjevuje. Pak může lépe a snáze porozumět a chápat. Čím méně zná člověk sám sebe, tím je komplikovanější.

Sebevědomí, které nikdy nebylo osvědčeno pravým sebezpoznaním, obsahuje tisíce nesouhlasných motivů a starostí. Tato složitost má základ v tom, že schází vnitřní osvětlení a věci postrádají jasný vztah k cíli. Jakmile člověk odhalí svou hlavní chybu a obnaží povrchnost svého Já, začne jeho charakter růst nebyvalou rychlostí.

Sebezpoznaní znamená přesun kritiky od druhých na sebe sama. Když uvažujeme o chybách druhých, pozvedáme tím své Já. Když však potlačíme Já a uznáme své hlavní chyby, začne být bližní, který se nám dříve jevil jen hoden pohrdání, najednou docela hodným lásky. Když se zbavíme vlastní pýchy a samolibosti, získáme si záhy celý svět přátel.

Zdroj: Archiv Světla
(Redakčně upraveno)

Maminka Markéta (5)

Život matky Dona Boska

Kapitola 4

MANŽELKA A MATKA OD PRVNÍHO DNE

Markéta váhala s vdáváním

Ve svých dvaceti letech se všechny hlavní přítelkyně Markéty vdávaly anebo se připravovaly na svatbu. Markéta naopak váhala. Myslela na to, že by mohla žít se svými rodiči, vedle tatínka a maminky proto, aby pak o ně pečovala ve stáří. Byl to tatínek Melchior, který se jí snažil přesvědčit: „Tvá matka a já jsme díky Bohu zdraví. Máš všechny vlastnosti potřebné k tomu, aby se z tebe stala dobrá manželka a dobrá matka.“

V kantonu Becchi, který patřil do Murialda, vlastně naproti nim, postihlo Františka Boska, který tam byl nájemcem, 28. února 1811 veliké neštěstí. Jeho manželka Markéta a jejich dcera Tereza zemřely během několika dní na jednu z neobávanějších nemocí, „poporodní horečku“, v tehdejší době neléčitelnou. František ve svých 27 letech zůstal vdovcem. Měl jedno dítě, Antonína, který měl tři roky. Zůstal jako zkamenělý před mrtvou matkou. Teď byl Antonín svěřen babičce, která chodila namáhavě o dvou holích. Rodina Occhiena znala Františka Boska velice dlouho, protože často přicházel do Capriiglia navštívit svou sestru i jí pomoci; byla vdovou jako teď on. František se mnohokrát zastavoval pohovořit si o práci u tatínka Melchiora, a tak také prohodil slovo i s dcerou Markétou.

*„Když ty souhlasíš,
tak také my souhlasíme“*

Pominuly dny smutku a František Bosco se rozhodl přijít do Capriiglia požádat tatínka Melchiora o ruku jeho dcery. Tatínek odpověděl, že aby věci šly dobře, promluví o tom v rodině.

V následujících dnech o tom promluvil s manželkou Dominikou. Pak zavolali Markétu a sdělili jí Františkovu prosbu. Otec jí řekl: „Když ty budeš souhlasit, tak také my souhlasíme. Je jasné, že půjdeš do rodiny, která je chudší než naše. František

je však výborný křesťan a dobrý pracant. Nebudete se moci často veselit, protože do té rodiny už vstoupila bolest. Od začátku se budeš muset postarat o několikileté dítě, a tak budeš od prvního dne manželkou a matkou.“

Markéta to přijala. Manželství bylo slaveno v Capriigliu 6. června 1812, a to podle napoleonského zákona, a tak se nejdříve šlo na obecní úřad, kde bylo registrováno starostou ve francouzštině. Ihned nato proběhl náboženský obřad v kostele.

Markéta ve svých 24 letech si jen jednou, v den svatby, vzala na sebe hezké šaty a šperky, které jí darovali tatínek a maminka. Potom je zavřela do své truhly a šla bydlet do své nové rodiny v kantonu Becchi, do vesnického domku nájemce Františka, blízko panského domu Biglione.

Antonín se nechal vzít do náruče

Pro Markétu tak začal nový život, chudý a šťastný. Babička, která měla stejné jméno, ji políbila na obě tváře a přijala ji jako Boží požehnání. Antonín, který měl sotva tři roky, se nechal vzít do náruče a pomazlit se s ní, i když měl ve své hlavě zmatek.

František nechtěl strávit celý svůj život jako nájemce. Jeho snem (jako i mnoha sedláků té doby) bylo stát se malým vlastníkem, s vlastní půdou a vlastním domem. Proto vedl život velice šetrný a časem získal vlastní pole a malou vinici, která měla 1 900 metrů čtverečních. Pak koupil nějaká zvířata na práci, která v první době ustájil u svého tchána Melchiora Occhiena. Po nějakém čase se mu podařilo získat na splátky s prodlouženou platbou sklad pro uložení pracovního nářadí, seník a stáj pro dva voly a krávu, která zatím byla u dědečka Melchiora.

Dluhy ho neděsily. Pomalu, pomalu je svou prací umořoval. Markéta a František ale nevyčerpali svůj život v práci. Michael Rua, chlapec, který v Turíně strávil čtyři roky vedle maminky Markéty a stal se jedním z prvních salesiánů, svědčil pod přísahou: „Rodiče Dona Boska byli výborní křesťané, velice vybaveni zdravým selským rozumem ohledně náboženského vzdělá-

ní dětí, a tak se postarali, aby děti chodily na farní vyučování náboženství. Toto jsem mohl slyšet od matky Dona Boska i od Dona Boska samotného. Co se týče jeho matky, prožil jsem s ní čtyři roky, a tak jsem mohl poznat tuto opravdu křesťanskou ženu, zbožnou, velkodušného a statečného srdce, odvážnou.“

Čtyři roky se život usmívá

Dne 8. dubna 1813 se narodilo první dítě, syn Markéty a Františka. Při křtu ho nazvali Josefem.

Dne 16. srpna 1815 se narodil druhý syn, Jan. Don Bosco ve svých *Pamětech* napíše o své matce a o svém otci: „Byli to zemědělci, kteří si svou prací a šetrným čestně vydělávali na chléb. Můj dobrý otec téměř jedině potem vydržoval sedmdesátiletou babičku, trápenou různými neduhy, a své tři děti, z nichž Antonín byl z prvního manželství. Druhým synem byl Josef a nejmladším jsem byl já.“

Po čtyři roky se život usmíval na tuto rodinu. Markéta byla zářivou ženou vedle svých prvních dětí. František byl veselý a statný sedlák. Vracel se z pole, když zapadalo slunce, otřel si pot a pak brával do náruče své děti.

Jan je přinesen k Panně Marii v Bastioni

Zdraví však v těch dobách a na těchto kopcích bylo nestálé.

Mnohem později řekne maminka Markéta svému Janovi: „Když ses narodil, zaslvětila jsem tě Panně Marii.“ V těch dobách, kdy dětská úmrtnost novorozenců byla téměř 50 %, toto bylo úkonem náboženským, ale i výrazem neklidu a mohlo to být i projevem pověry: pokusem uchopit moc Panny Marie. Zda Markétin úkon byl pověřením strachem, anebo skutečnou vírou (vložit sebe samu, vlastní stvoření do rukou Panny Marie s úplnou důvěrou), prověřilo se v životě. Život matky Markéty i život jejího syna jsou otevřené a jasně ukazují, že ten úkon byl projevem úzkosti všech matek, ale pro nás byl zvláště veliký, byl úkonem skutečně veliké víry.

Ve dvou - třech letech byly děti tehdy jako i dnes zasaženy vyrážkovými nemocemi: spalničky, spála, neštovice, „šestá nemoc“. Tyto nemoci jsou dnes snadno léčitelné. V tehdejší době byly často smrtelné. Matky, když se ukazovalo, že jejich

dítě je na tom špatně, přinesly ho k Pan-
ně Marii v Bastioni ve Villanova v okre-
se Asti. Také matka Markéta, jak se zdá,
přinesla svého Jeníka s vysokou horečkou
do této svatyně: jeho jméno je napsáno
na spodní části pilíře.

Také mezi dospělými byly nemoci, kte-
ré ohrožovaly život. Tehdy se začala šířit
nová nemoc, která děsila lidi: pelagra.
Zasahovala ty, co se živili výlučně polen-
tou z kukuřice (chléb chudých). Jaro ro-
ku 1817 přineslo skvrnitý tyfus, nemoc,
která zasahovala ty, co pili vodu z ciste-
ren, kde dlouho stála, a tak se zkazila.

Tato nakažlivá nemoc ničila celé vesni-
ce a města kolem Turína.

František Bosco v kvetoucím věku byl
naopak zasažen v roce 1817 starou nemo-
cí, zápallem plic.

(Pokračování)

Redakčně upraveno

Pramen: BOSCO T., Maminka Markéta,

Život matky Dona Boska.

Překlad P. Jan Ihnát.

Matice cyrilometodějská s. r. o.,

Olomouc 2006.

(Kniha je vyprodaná.)

O pravé duchovní útěše

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

začátek je zaměřen na dobro, jak říká sva-
tý Ignác o dobré útěše? Uveďme příklad:
Mám úmysl modlit se a všímám si, že je
doprovázen náklonností k Bohu a k bliž-
nímu, vybízí ke štědrosti, k dobročinnos-
ti: je to dobrý začátek. Na druhou stranu
se může stát, že tato myšlenka vznikne,
abych se vyhnul práci nebo úkolu, který
mi byl svěřen: pokaždé, když mám umýt
nádobí nebo uklidit dům, dostanu velkou
chuť začít se modlit! To se v kláštěrech
stává, ne? Modlitba však není útěkem od
úkolů, naopak, je pomocí k dosažení dob-
ra, k němuž jsme povoláni tady a teď. To-
lik k začátku.

Pak jsou tu prostředky: svatý Ignác ří-
kal, že začátek, prostředky i cíl musí být
dobré. Začátek je následující: Mám chuť
se modlit, abych nemyl nádobí – tak jdi,
umyj nádobí a pak se jdi modlit. Pak je tu
prostředek, tedy to, co následuje po této
myšlence. Pokud se začnu modlit jako fa-
rizeus v podobnosti (srov. Lk 18,9–14),
a budu mít tendenci se líbit sám sobě a po-
hrdat druhými, možná s nelibostí a trpkos-
tí, pak jsou to známky toho, že zlý duch
použil tuto myšlenku jako klíč k tomu,
aby vstoupil do mého srdce a přenesl sem
svůj úmysl. Když se jdu modlit a vzpome-
nu si na slavného farizeje – „Děkuji ti, Pa-
ne, že se modlím, nejsem jako ostatní li-
dé, kteří tě nehledají, nemodlí se“ – tam
ta modlitba končí špatně. Tato útěcha při
modlitbě spočívá v tom, že se před Bo-
hem cítíme jako páv. A to je prostředek,
který je špatný.

A pak je tu konec. Konec je něco,
s čím jsme se již setkali, totiž: Kam mě
vlastně ta myšlenka zavede? Kam mě na-
příklad vede myšlenka na modlitbu. Může
se například stát, že se plně věnuji něja-
kému krásnému a záslužnému dílu, ale to
mě tlačí k tomu, abych se přestal modlit,
protože jsem zaneprázdněný, mám tolik
práce, že jsem stále agresivnější a podráž-
děnější, mám pocit, že všechno závisí na
mně, až nakonec ztrácím důvěru v Boha.
Zde zjevně působí zlý duch. Začnu se
modlit, a pak se při modlitbě cítím vše-
mocný, že všechno musí být v mých ru-
kou, protože jsem jediný, kdo ví, jak věci
zařadit: zřejmě zde také není dobrý duch.
To znamená dobře prozkoumat cestu na-
šich pocitů a cestu dobrých pocitů, útě-
chy, když chci něco udělat. Jaký je začá-
tek, jaký je prostředek a jaký je konec.

Styl nepřítel – když mluvíme o nepří-
teli, mluvíme o ďáblu, ďábel existuje! –
jeho styl, jak víme, spočívá v tom, že se
představuje lstivým, maskovaným způ-
sobem: začíná tím, co je nám nejdražší,
a pak nás k sobě postupně přitahuje –
zlo vstupuje potají, aniž by si to člověk
uvědomoval. A časem se z jemnosti sta-
ne drsnost: myšlenka se ukáže taková, ja-
ká ve skutečnosti je.

Proto je důležité trpělivě, ale nezbytně
zkoumat původ a pravost svých myšlenek;
je to výzva k tomu, abychom se poučili ze
zkušenosti, z toho, co se nám děje, a ne-
opakovali stále stejné chyby. Čím více se
známe, tím více vycítíme, kudy do nás

vstupuje zlý duch, jaká jsou jeho „hesla“,
vstupní dveře do našeho srdce, na která
místa jsme nejcitlivější, abychom jim do
budoucnosti věnovali pozornost. Každý
z nás má nejcitlivější místa, nejslabší mí-
sta své osobnosti: a právě tam vstupuje zlý
duch a odvádí nás na špatnou cestu, ne-
bo nás odvádí ze správné cesty. Jdu se
modlit, ale on nás odvede od modlitby.

Příklady by se daly libovolně množit
a reflektovat tak naši každodenní realitu.
A to je to, co musíme dělat – proto je tak
důležité každodenní zpytování svědomí
–, než skončíte den, na chvíli se zastavte.
Co se dělo? Ne v novinách, ne v životě:
co se děje v mém srdci? Bylo mé srdce
pozorné? Rostlo? Nebo prošlo všechno,
aniž bych si toho byl vědom? Co se sta-
lo v mém srdci? Toto zkoumání je důle-
žité, je to cenné úsilí o nové čtení života
z určitého úhlu pohledu. Všimnout si toho,
co se děje, je důležité, je to znamení, že
v nás působí Boží milost, která nám po-
máhá růst ve svobodě a uvědomění. Ne-
jsme sami: je to Duch Svätý, kdo je s ná-
mi. Dívejme se, jak se věci odehrávají.

Skutečná útěcha je jakýmsi potvrze-
ním, že děláme to, co po nás Bůh chce,
že jdeme po jeho cestách, tedy po cestách
života, radosti a pokoje. Rozlišování se
totiž netýká jen toho, co je dobré nebo
co je největší možné dobro, ale toho, co
je dobré pro mě tady a teď: v tom jsem
povolán růst a klást hranice jiným ná-
vrhům, sice lákavým, ale nereálným,
abych se nenechal oklamat při hledání
pravého dobra.

Bratři a sestry, je třeba pochopení, je
třeba pokročit v porozumění tomu, co se
děje v mém srdci. A to vyžaduje zpytování
svědomí, abyste viděli, co se stalo. „Dnes
jsem se tam rozzlobil, neudělal jsem to
či ono...“ – ale proč? Je třeba hledat pří-
činy těchto chyb. „Dnes jsem byl šťast-
ný, ale bylo to nudné, protože jsem mu-
sel pomáhat tamtěm lidem, ale nakonec
jsem se cítil spokojený, naplněný tou po-
mocí...“ V tom je Duch Svätý. Naučte se
číst v knize svého srdce, co se tam stalo
během dne. Udělejte to, stačí dvě minu-
ty, ale ujišťuji vás, že vám to udělá dobře.
Děkuji.

Zdroj: www.vaticannews.va/cs

(Redakčně upraveno)

Pondělí 27. 2. 2023

6:05 Biblická studna: S doc. Petrem Chalupou, Th.D., SDB
7:10 Lubor Patsch, muzikant s kamerou **7:40** Kouzlo strun **7:55** Klapka: S Milanem Šebestou **9:10** Na cestě k Otcovu domu **9:25** Outdoor Films s Viktorií Lörinczovou a Tomášem Vaňourkem: Cesta jako žádá ze sta **11:00** Pod ostravským nebem: Zastavení v ostravských sakrálních stavbách **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Příběhy odvahy a víry: Oleg Senin (3. díl): Kázání ve tmě **13:20** Kalvária Nitrianské Pravno **14:05** Mezi pražci (113. díl): Únor 2023 **14:50** Noční univerzita: P. Marek Orko Vácha – Radost z Boha **16:00** V souvislostech **16:20** Kaplani naděje: Dagmar Sližová **16:30** Honduras – Předtím, než odejdou [P] **17:05** Dokořán: S Monikou Absolonovou **18:05** Sedmihlásky (126. díl): Koza **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Uzdravení nemocného u rybníka Bethesda **18:20** Víra do kapsy [P] **18:35** Marien na Mohelnickém dostavníku **19:15** Poutníci času: S Marií Kuříkovou [P] **19:30** Vezmi a čti: Únor 2023 **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** V Šedé zóně **22:05** ARTBITR – Kulturní magazín: Oldřich Nový [P] **22:15** Nebe nad hlavou [P] **22:35** Padající andělé **23:05** Flešbky – Godzone podcast (21. díl): Danu Launer – PO PRVEJ JAZDE NA SANITKE SOM BOL ROZTRASENÝ **23:40** Kulatý stůl: Terezie z Lisieux **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 28. 2. 2023

6:05 Biblická studna: S doc. Petrem Chalupou, Th.D., SDB
7:10 Opavská inspirace **7:25** Outdoor Films s Ivo Petrem: Cestování v době covidové pandemie **9:10** Má vlast (2. díl): Karlštejn **10:05** Noční univerzita: Pavel Hošek – Chasidská spiritualita a mystika **11:00** Dědek a jeho kreslený svět: Umírání zradou **11:05** V souvislostech **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Středoafriická republika – Vzpouza duchů lesů a vod **13:20** Generace naděje: Příběhy dětí Mary's Meals **14:05** Jak potkávat svět: S Johankou a Miriam Hanikovými a Jakubem Junkem **15:35** Irsko, hluboce zakořeněná víra **16:00** Muzikanti, hrajte **16:30** Nebe nad hlavou **16:45** Obchod s migranty **17:15** Vodopády milosrdenství **17:45** Komunitní kaple bratrů vincentínů: Bratislava **18:05** Sedmihlásky (126. díl): Koza **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Cizoložnice **18:20** Bratr oheň: Maseo, Rufus a Klára **18:50** Animované biblické příběhy: Chléb z nebe **19:20** V pohorách po horách: Ankogel – Vysoké Taury **19:25** Zpravodajské Noeviny: 28. 2. 2023 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:30** Buon giorno s Františkem [L] **21:10** Na startu [P] **21:30** Mezopotámie IN MEMORIAM: Vznik a vývoj městské kultury **22:25** Komorní koncert, kostel sv. Šimona a Judy, Praha **23:35** Terra Santa News: 22. 2. 2023 **0:00** Poutníci času: Se Sr. Annou Vendulou Malichovou **0:15** Poodří – mokřady mezinárodního významu České republiky **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 1. 3. 2023

6:05 Biblická studna **7:10** Zpravodajské Noeviny: 28. 2. 2023 **7:35** Noční univerzita: P. Marek Orko Vácha – Radost z Boha **8:40** Stopy hutě **9:05** Velehrad v době nesvobody **9:25** Když vyschnou studny **9:40** Příběhy psané životem: Zpověď z valdické věznice **10:30** Povzbudenia (2. díl): Mária Škovierová **10:45** Duchovní malby:

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

Ježíšovo veřejné působení **11:10** Krajčářka Mária Hnidková **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Ozvěny slavnosti: Rožnovské slavnosti 2019 **14:50** Zpravodajské Noeviny: 28. 2. 2023 **15:10** Ohlédnutí za návštěvou papeže Františka v Kongu a Jižním Súdáně **17:25** Harfa Noemova (22. díl) **18:05** Sedmihlásky (126. díl): Koza **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Uzdravení slepého **18:20** Strýček Emu: Půst **18:30** Dědictví otců zachovej nám, Pane! **18:55** Pius XII. a holocaust **19:25** Terra Santa News: 1. 3. 2023 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Adorace: S mladými z DOO [L] **21:10** Noční univerzita: P. Vojtěch Kodet – Když docházejí síly **22:05** Meditační kaple svatého Jana Pavla II. v Ústí nad Orlicí **22:20** Příběhy odvahy a víry: Oleg Senin (3. díl): Kázání ve tmě **22:50** Cvrlikání (39. díl): BG Styl **0:00** Dokořán: S Evou Hruškovou **0:45** Můj chrám: Bob Fiedr **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 2. 3. 2023

6:05 Biblická studna: S Lukášem Bujnou **7:10** Nebe nad hlavou **7:25** Poutníci času: S Marií Kuříkovou **7:40** Duchovní malby: Ježíšovo utrpení **8:05** Terra Santa News: 1. 3. 2023 **8:25** Palestina: Až přijde Syn člověka **9:10** Hlubinami vesmíru s doc. Güntherem Kletetschkou: Geofyzika těles Sluneční soustavy a WEBB **9:55** Dědek a jeho kreslený svět: Dobře, že to bolí **10:00** Kulatý stůl: Terezie z Lisieux **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Má vlast: Třebíč **13:45** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Moravský Krumlov – údolí Oslavy – Třebíč **14:05** Outdoor Films s P. Dariuszem Sputo a Martinem Kráčalikem (64. díl): Pod nejvyšší horu světa **15:25** Jsem šťastný. I vy budete šťastní! **16:00** Zpravodajské Noeviny: 28. 2. 2023 **16:20** Když bolí duše **17:30** Víra do kapsy **18:05** Sedmihlásky (126. díl): Koza **18:10** Ovečky: 2. neděle postní **18:35** Příběhy z Dobré knihy: Vzkříšení Lazara **18:43** Výpravy do divočiny: Světlo v hlubinách **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:30** Jak potkávat svět: S Tomášem Hanusem [P] **22:05** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Marek Benda [P] **22:20** Pod lampou [P] **0:25** Karol Herian – významný odborník a vzácný přítel **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 3. 3. 2023

6:05 Biblická studna **7:10** Průplav Božího přání **7:50** Když bolí duše **9:10** V Šedé zóně **10:40** Vezmi a čti: Únor 2023 **10:55** Bosna a Hercegovina: Opomenutí **11:30** V pohorách po horách: Bílá na běžkách **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Marien na Mohelnickém dostavníku **13:35** Kristus žije **14:05** Sním s Ním **15:05** Křížová

cesta ze Svatého Hostýna: pobožnost křížové cesty **15:35** Absolventi: Anton Jablonický **16:05** Poutníci času: S Marií Kuříkovou **16:20** Skleněná múza **16:30** Honduras – Předtím, než odejdou **17:05** Buon giorno s Františkem **18:05** Sedmihlásky (126. díl): Koza **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Zázračné rozmnožení chleba **18:20** Galandovci a Zdenko Horecký **19:20** Čalantika **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** Noemova pošta: Březen 2023 [L] **21:45** Setkání: Marek Sovka – Branišovice **22:00** Dědek a jeho kreslený svět: Nedělejme vlny **22:05** Outdoor Films s Ivo Petrem: Cestování v době covidové pandemie **23:40** Tichý hlas pod věží: Čáslav – město Panny Marie **0:05** Místa spojená se sv. Františkem Saleským a jeho poselství **0:30** Středoafriická republika – Když se pomsta stane zákonem **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 4. 3. 2023

6:05 Biblická studna: S Janem Roskvcem **7:10** Mixtékové – Mezi náboženstvím a tradicí **7:35** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Marek Benda **7:55** Sedmihlásky (126. díl): Koza **8:00** Strýček Emu: Půst **8:10** Bratr oheň: Maseo, Rufus a Klára **8:40** Ovečky: 2. neděle postní **9:05** Animované biblické příběhy: Chléb z nebe **9:40** Grotosky Bustera Keatona: Frigo, oběť krevní msty **10:50** Příběhy odvahy a víry: Babička Věra (4. díl): Láska a Naděje **11:20** Nebe nad hlavou **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu: Záznam mše svaté z festivalu Slezská lilie 2021, Ostrava-Kunčičky **13:30** Pod lampou **15:35** Můj chrám: Ing. Marian Jurečka, kostel Očišťování Panny Marie – poutní místo, Dub nad Moravou **16:00** Prostá krása Kyjovska: MFF Strážnice 2019 **18:00** Slovo na neděli: 2. neděle postní [P] **18:20** Mezopotámie IN MEMORIAM: Období velkých říší [P] **19:25** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:20** Hlubinami vesmíru s dr. Jiřím Grygarem, Urania – Osmá múza astronomie [P] **21:00** Mezi pražci (114. díl): Březen 2023 [P] **21:50** Síť svobody **23:55** Letem jazzem (11. díl): Jak se hraje, když se nehraje? **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 5. 3. 2023

6:05 Biblická studna: S Martinou Viktorií Kopeckou **7:10** Víra do kapsy **7:25** Polské stopy v Olomouci I. **7:35** Honduras – Předtím, než odejdou **8:05** Slovo na neděli: 2. neděle postní **8:30** Poutníci času: S Marií Kuříkovou **8:50** Jak potkávat svět: S Tomášem Hanusem **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne [P] **13:20** Muzikanti, hrajte **14:00** Mezopotámie IN MEMORIAM: Období velkých říší **15:02** Křížová cesta z Lurd **15:20** Síť svobody **17:25** Nebe nad hlavou **17:40** ARTBITR – Kulturní magazín: Oldřich Nový **18:00** Sedmihlásky (113. díl): Když jsem já šel přes Nadaj **18:05** Ovečky: 2. neděle postní **18:30** Bratr oheň: Antonína víra [P] **19:00** Strýček Emu [P] **19:10** Kaplani naděje: Sr. Pavla Hana Martínková **19:25** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Marek Benda **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:20** Dokořán: S MUDr. Jaroslavem Šturmou [P] **21:05** Černobyl na kolečkách **22:40** Buon giorno s Františkem **23:25** Lidé a město **0:05** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:20** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 27. 2. o 20:20 hod.:

A teraz čo? (Progresivizmus)

Koho označujeme slovom progresívny? Má progresivizmus a konzervativizmus niečo spoločné?

Utorok 28. 2. o 21:20 hod.:

Posvätné miesta kresťanskej viery

(Qsar el Jehud a miesto krstu) (dokument)

Qsar el Jehud – kláštor sv. Jána Krstiteľa na rieke Jordán. Výnimočné a tajuplné miesto uprostred tisícov nášlapných mín. Miesto dýchajúce históriou, presiaknuté hlbokou vierou i krvou mučeníkov, poznačené vojnami a konfliktmi. Napriek tomu všetkému kláštor v hojnom počte navštevujú pútnici a je znamením nádeje do budúcnosti.

Streda 1. 3. o 20:35 hod.: Pod javiskom

Lukáš Borzík je hudobný skladateľ a učiteľ. V relácii Pod javiskom budú s Danielom Hevierom premýšľať aj nad tým, ako sa tvorí hudba a ako na proces tvorby vplýva viera. Hudobní hostia: Sima Magušinová, Daniel Špiner a Lucia Kostelanská.

Štvrtok 2. 3. o 17:05 hod.: Svätá omša zblízka

V ďalšom pokračovaní relácie Svätá omša zblízka si priblížime vý-

znam homílie. Sú evanjeliá prepisom kázní apoštolov? Kto môže prednášať homíliu a akú spojitosť majú mať s prečítaným evanjeliom? V trinásť časti prinesie odpovede na otázky súvisiace s homíliou moderátor relácie, Mons. Marián Gavenda.

Piatok 3. 3. o 20:40 hod.: Poznačení Bohom – Sv. Jozef Kupertínsky (dokument)

Svätý Jozef Kupertínsky. Kňaz a minorita poznačený silnou mystickou skúsenosťou. Pokorný rehoľník, ktorého život bol plný utrpenia a bolesti, no tiež veľkej lásky k Bohu, takej veľkej, že ho vnášala do vzduchu.

Sobota 4. 3. o 20:30 hod.: Najväčší dar

Dokumentárna predstava predstavuje odpustenie ako najúčinnejšiu zbraň pri riešení aj neriešiteľných situácií. Jedine sila odpustenia dokáže ukončiť konflikty. Svedectvá ľudí z rôznych krajín potvrdzujú, že tento najväčší dar vždy funguje...

Nedeľa 5. 3. o 20:35 hod.:

Lebo oni budú nasýtení (dokument)

Dokumentárny film o sestách z Kongregácie služobníc Nepoškvrnenej Panny Márie, ktoré pôsobia na Slovensku od roku 1928.

BREVIÁR PRO LAIKY

25. ÚNORA – 4. BŘEZNA 2023

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 26. 2.		PO 27. 2.		ÚT 28. 2.		ST 1. 3.		ČT 2. 3.		PÁ 3. 3.		SO 4. 3.	
Antifona	270	299	270	299	270	299	270	299	270	299	270	299	270	299
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881
Ranní chvály:														
Hymnus	270	300	271	300	272	301	271	300	272	301	271	300	272	301
Antifony	288	319	828	929	843	946	858	963	874	979	890	997	906	1014
Žalmy	813	914	828	930	843	946	858	963	874	980	890	997	906	1014
Krátké čtení a zpěv	288	320	292	324	295	328	298	332	302	336	305	340	309	344
Antifona k Zach. kantiku	288	320	292	325	296	328	299	332	302	336	306	340	309	344
Prosby	289	320	292	325	296	329	299	332	302	336	306	340	309	344
Závěrečná modlitba	289	321	293	325	296	329	300	333	303	337	306	341	310	345
Modlitba během dne:														
Hymnus	273	302	273	302	273	302	273	302	273	302	273	302	273	302
Antifony	273	303	273	303	273	303	273	303	273	303	273	303	273	303
Žalmy	818	919	833	935	849	953	863	968	879	985	895	1003	911	1019
Krátké čtení	289	321	293	326	296	329	300	333	303	337	307	341	310	345
Závěrečná modlitba	289	321	293	325	296	329	300	333	303	337	306	341	310	345
Nešpory:														
	SO 25. 2.													
Hymnus	268	297	268	297	268	298	269	299	268	298	269	299	268	298
Antifony	286	318	290	322	838	940	853	957	868	973	884	990	900	1008
Žalmy	808	908	823	924	838	940	853	957	868	973	884	990	901	1008
Kr. čtení a zpěv	286	318	291	323	294	327	297	330	301	334	304	338	307	342
Ant. ke kant. P. M.	287	318	291	323	294	327	298	331	301	335	304	339	308	343
Prosby	287	319	291	323	295	327	298	331	301	335	305	339	308	343
Záv. modlitba	289	321	289	321	293	325	296	329	300	333	303	337	306	341
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398

Liturgická čtení

Neděle 26. 2. – 1. neděle postní

1. čt.: Gn 2,7–9; 3,1–7
 Ž 51(50),3–4.5–6a.12–13.14+17
 Odp.: srov. 3a (*Smiluj se, Pane, neboť jsme zhřešili.*)

2. čt.: Řím 5,12–19

Ev.: Mt 4,1–11

Pondělí 27. 2. – připomínka sv. Řehoře z Nareku

1. čt.: Lv 19,1–2.11–18

Ž 19(18),8.9.10.15

Odp.: Jan 6,63b (*Tvá slova, Pane, jsou duch a jsou život.*)

Ev.: Mt 25,31–46

Úterý 28. 2. – ferie

1. čt.: Iz 55,10–11

Ž 34(33),4–5.6–7.16–17.18–19

Odp.: 18b (*Hospodin vysvobodil spravedlivé z každé jejich tísně.*)

Ev.: Mt 6,7–15

Středa 1. 3. – ferie

1. čt.: Jon 3,1–10

Ž 51(50),3–4.12–13.18–19

Odp.: 19b (*Zkroušeným a pokorným srdcem, Bože, nepohrdneš.*)

Ev.: Lk 11,29–32

Čtvrtek 2. 3. – ferie

1. čt.: Est 14,1.3–5.12–14

Ž 138(137),1–2a.2bc–3.7c–8

Odp.: 3a (*Kdykoli jsem tě volal, Hospodine, vyslyšels mě.*)

Ev.: Mt 7,7–12

Pátek 3. 3. – ferie

1. čt.: Ez 18,21–28

Ž 130(129),1–2.3–4ab.4c–6.7–8

Odp.: 3 (*Budeš-li uchovávat v paměti viny, Hospodine, Pane, kdo obstojí?*)

Ev.: Mt 5,20–26

Sobota 4. 3. – připomínka sv. Kazimíra

1. čt.: Dt 26,16–19

Ž 119(118),1–2.4–5.7–8

Odp.: 1 (*Blaze těm, kteří krácejí v zákoně Hospodinově.*)

Ev.: Mt 5,43–48

PRO DOBU POSTNÍ

AVE CRUX, SPES UNICA • ZAMYŠLENÍ NA KRÍŽOVÉ CESTĚ

Petr Piřha

Petr Piřha vede člověka našich dnů k intimnímu setkání s Kristem ve vrcholném utrpení. Skrze jeho kříž nachází Krista v našich utrpeních. Zamýšlí se také nad vznikem pobožnosti křížové cesty. Předmluvu napsal biskup J. Hrdlička. Kniha je doplněna černobílými ilustracemi. Vyšlo s církevním schválením.

*Studio Gabreta spol. s r. o. • 2. vydání
Váz., 170x240 mm, 152 stran, 200 Kč*

ROZJÍMÁNÍ O UTRPENÍ A SMRTI PÁNA JEŽÍŠE

Michal Kretschmer • V knize byly použity fotokopie rytin Gustava Paula Doré

Předkládaná rozjímání byla sepsána v 60. až 70. letech 20. století a šířena jako samizdat. Místy jsou mírně poznamenána politickou atmosférou té doby. Jsou však stále aktuální, vždyť Ježíšovo utrpení a smrt se týkají celých dějin spásy. Kniha představuje rozjímání o jednotlivých zastaveních křížové cesty doplněné o další scény z posledních Ježíšových dnů. Jednotlivá rozjímání jsou poměrně dlouhá, zvláště některá z nich, a proto je vhodné konat je po částech. Jsou však výborným vodítkem, jak směřovat svůj život k hlubšímu vztahu a lásce ke Kristu. V závěru každého rozjímání je modlitba vycházející z rozjímaného textu.

*Matrice cyrilometodějská s. r. o.
Brož., A5, 136 stran, 136 Kč - po slevě 68 Kč*

**NÁSLEDUJÍCÍ TITULY NABÍZÍME
ČTENÁŘŮM SVĚTLA SE SLEVOU 50 %.**

HOŘKÉ UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA

*Anna Kateřina Emmerichová • Podle vidění augustiniánky z Dülmenu zapsal a nástinem jejího života doplnil Clemens Brentano
Doslov Arnold Guillet • Z němčiny přeložil Petr Janšta • Ilustrace - rytiny G. Doré*

Předlohou pro toto nejnovější vydání díla A. K. Emmerichové, blahoslavené v roce 2004, byla nová edice nakladatelství Christiana-Verlag, Stein am Rhein. Vidění stigmatizované mystičky, její oběti, utrpení a nad to vše nejmocnější obraz Krista Vykupitele se hluboce dotknou každého lidského srdce.

*Matrice cyrilometodějská s. r. o. • První vydání v MCM s. r. o.
Váz., 135x205 mm, 432 stran, 395 Kč - po slevě 198 Kč*

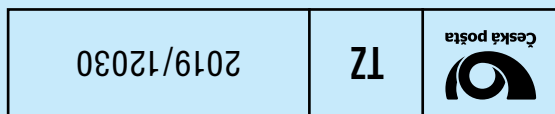
KRÍŽOVÁ CESTA SE SLUŽEBNÍKEM BOŽÍM P. ANTONÍNEM ŠURÁNKEM

*Uspořádal P. Mgr. Pavel Čaha SDB
Ilustrace Ludmila Jandová*

Tato ilustrovaná křížová cesta je sestavena z veršů, které služebník Boží P. Antonín Šuránek napsal v internačním táboře v Želivě v únoru roku 1952. Jednotlivá rozjímání jsou doplněna z křížové cesty v době jeho působení v Blatničce a citacemi z publikací *Dějiny mého povolání 4* a *Novozákonní rozjímání 1 a 3*.

*Matrice cyrilometodějská s. r. o.
Brož., 120x200 mm, 48 stran, 58 Kč - po slevě 29 Kč*

**Objednávky knih - tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803
Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz**

**Matrice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
779 00 Olomouc**